

УДК 330.341

О.П. Гармашова, ст. преподаватель

О.А. Діняк, асистент

*Севастопольський національний технічний університет
вул. Університетська, 33, м. Севастополь, Україна, 99053*

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розглянуто питання фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні. Проаналізовано обсяги, джерела та структура фінансування інноваційної діяльності. У результаті дослідження зроблено висновки стосовно найбільш важливих проблем у сфері фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні та приведено можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: інновації, національна інноваційна система, фінансування інноваційної діяльності, венчурні фонди.

Постановка проблеми і зв'язок з найважливішими практичними задачами. Національна інноваційна система передбачає наявність та ефективне функціонування механізму її фінансового забезпечення, який би відповідав меті та принципам розширеного відтворення, тобто потребам розвитку економіки на інноваційній основі. Фінансові відносини виникають між усіма елементами інноваційної системи. Актуальність даної теми підтверджується інтересом до неї з боку різних науковців, підприємців та держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фінансового забезпечення інноваційної діяльності можна знайти в працях таких вчених як: Л.К. Безчасний, З.С. Варналій, В.М. Гесць, А.М. Гуржій, В.В. Зянько, В.П. Мельник, С.В. Онишко, В.Л. Осецький, І.А. Павленко, Л.І. Федулова, А.А. Чухно та ін. Проте більшість вчених зосереджується тільки на проблемі недостатніх обсягів фінансування в Україні. При цьому дослідження структури фінансування за галузями, регіонами та джерелами залишається поза увагою більшості авторів. Достатньо повний аналіз фінансування науки та інновацій був зроблений у монографії С.В. Онишко та Л.І. Федулової.

Невирішені питання в рамках проблеми. Незважаючи на наявність багатьох досліджень з даної тематики, окремі питання залишаються недостатньо розглянутими. Зокрема, в літературі відсутній аналіз вливу фінансування інновацій на результати інноваційної діяльності. Також в Україні не проводиться своєчасний моніторинг фінансування інновацій та залишається невирішеною проблема вибору методів фінансової підтримки інноваційної діяльності в умовах дефіциту фінансових ресурсів.

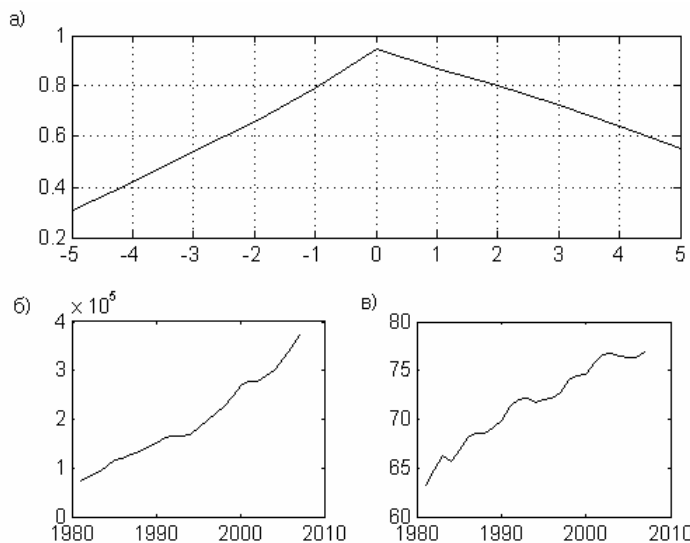
Мета статті. Метою цього дослідження є визначення найбільш важливих проблем в сфері фінансування інноваційної діяльності та можливих шляхів їх вирішення на підставі аналізу сучасного стану фінансового забезпечення інновацій в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективність та результативність інноваційної діяльності залежить від багатьох чинників: від наявності наукового потенціалу, ресурсного забезпечення, матеріально-технічної бази та висококваліфікованих кадрів. Проте, як свідчать опитування Держкомстату, основними факторами, що стримують інноваційну діяльність в Україні є: нестача власних коштів (це зазначили майже 80 % опитаних підприємств), великі витрати на нововведення (57 %), недостатня фінансова підтримка держави (54 %), високий економічний ризик (40,7 %). Отже, основні причини стримування інноваційного розвитку в Україні пов'язані з фінансовими проблемами.

Значний вплив фінансового забезпечення на результативність інноваційної діяльності підтверджує також аналіз взаємозв'язку між обсягами фінансування досліджень та розробок у США та доданою вартістю, яка була створена у третинному секторі (сфері послуг) у 1981-2007 роках. Для аналізу були використані статистичні дані США як однієї з найбільш інноваційних країн світу, розвиток якої наприкінці 20-го початку 21-го сторіччя був відносно стабільним. Результати розрахунків взаємодіяючих функцій свідчать про наявність високого ступеню кореляції між цими змінними. Так, розрахований коефіцієнт кореляції становить 0,99, що свідчить про дуже високу ступень взаємозв'язку між змінними. Взаємодіяюча функція обсягів фінансування науково-технічних розробок та доданої вартості, яка була створена у сфері послуг, представлена на рисунку 1, а).

Значення коефіцієнту кореляції 0,99 у нульовому періоді може говорити про наявність найбільшого взаємозв'язку між рядами без тимчасового зсуву. Рисунок 1, б та рисунок 1, в відображують відповідно динаміку обсягів фінансування науково-технічних розробок та динаміку додатної вартості, яка була створена у сфері послуг у США з 1980 по 2007 рік.

Виходячи з даних кореляційної функції, зростання обсягів фінансування досліджень та розробок супроводжувалося збільшенням частки сфери послуг у ВВП. При цьому, як показують статистичні дані

- а) функція кросс-кореляції (по осі X – тимчасовий лаг; по осі Y – значення коефіцієнта кореляції);
 б) динаміка обсягів фінансування досліджень та розробок США у 1990-2007 роках у млн.дол.США (по осі X – рік; по осі Y – обсяги фінансування досліджень та розробок, млн.дол.США);
 в) додана вартість, яка була створена у сфері послуг, як відсоток від ВВП США у 1980-2007 роках (по осі X – рік; по осі Y – відносна додатна вартість у сфері послуг, %).

Рисунок 1 – Взаємкореляційна функція обсягів фінансування науково-технічних розробок та доданої вартості, яка була створена у сфері послуг

США, зростання сфери послуг відбувається здебільшого за рахунок галузей, які використовують сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології. Тому взаємкореляційна функція між цими двома рядами не випадкова, а цілком очевидна. Відсутність тимчасового лага говорить про наявність в США тісних взаємозв'язків між сферою наукових досліджень і виробництвом, що дозволяє відносно швидко впроваджувати результати наукових досліджень у виробництво та досягати високої результативності інноваційної діяльності в цілому. Таким чином, постіндустріальна економіка, яка базується на інтенсивному розширеному відтворенні потребує дієвого механізму фінансового забезпечення і стимулювання. Тому у розвинутих країнах фінансові відносини стають потужною силою, що надає спроможність створення, впровадження та поширення інновації.

На рисунку 2 надані джерела фінансування інноваційної діяльності, які умовно можна розділити на три групи залежно від сектора економіки: державний, підприємницький, фінансовий та зовнішньоекономічний.

Слід зазначити, що для України державна фінансова підтримка науково-технічної і інноваційної діяльності набуває особливого значення, що можна пояснити з погляду макроекономічних та мікроекономічних причин.

1) Значний внесок у з'ясування діяльності фінансового механізму довгострокового економічного зростання був зроблений у макроекономічному напрямку інституціонально-еволюційної теорії, а саме у працях К. Фрімана, Р. Нельсона, С. Переса, С.Ю. Глазьева, В.І. Маєвського та ін. На їх думку, на першій стадії економічного циклу у період народження нового технологічного укладу (хвилі) відбувається різке зростання невизначеності результатів базових інновацій у зв'язку з невідповідністю існуючих інституціональних умов. Це зумовлює економічну кризу та знижує ефективність економічної системи, але наслідком стає гостра необхідність перетворень у тому числі інституційних, що є підґрунтям для впровадження та комерціалізації інновацій. Таким чином, перша стадія активізації фінансових відносин пов'язана з невизначеністю, що обумовлює необхідність саме державної фінансової підтримки. Фінансування наступних процесів впровадження та поширення інновацій здійснюється безпосередньо після кризи або депресії здебільшого за рахунок недержавних коштів.

Корейський вчений Й. Парк висунув гіпотезу про існування загального макроекономічного закону розвитку моделей фінансування інновацій з точки зору участі держави:

- на початковій стадії зародження національних інноваційних систем роль держави в здійсненні наукових досліджень переважає;
- на другій стадії розвитку досягається баланс між участю держави (або суспільного сектору) у фінансуванні інновацій та приватних інвестицій (або бізнес-сектору), що створює можливості вибору альтернатив подальшого розвитку;

– на третьому етапі, коли національна інноваційна система стає в достатньому ступені розвинутою, провідною стає роль бізнес-сектора у фінансуванні інновацій [2, с. 241–246].

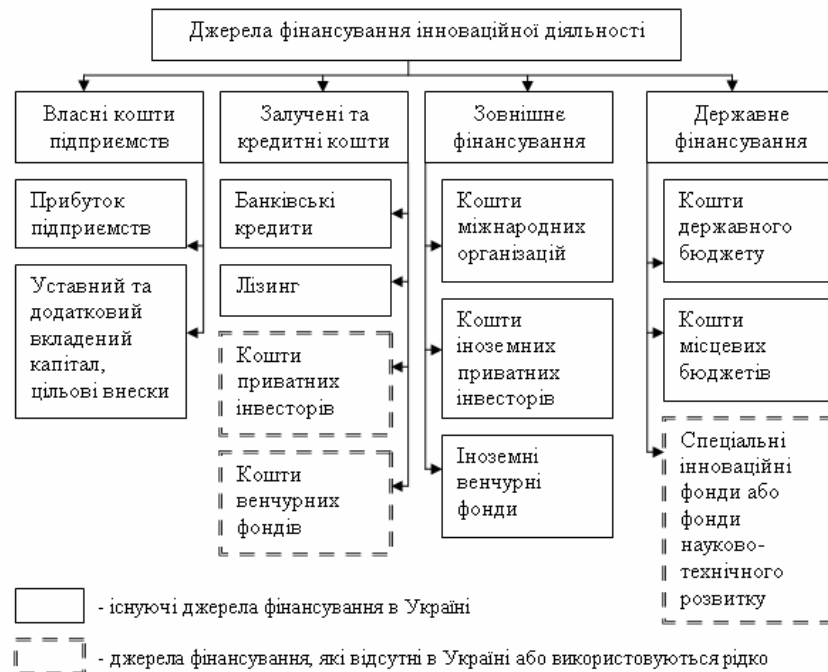

Рисунок 2 – Джерела фінансування інноваційної діяльності [1]

Відповідно до основних постулатів макроекономічного напрямку інституціонально-еволюційної теорії, фінансування науково-технічної та інноваційної діяльності є суттєво необхідною умовою розвитку інноваційної системи України. При цьому, внаслідок зниження науково-технічного потенціалу і відсутності ефективно діючої інноваційної системи, роль держави не повинна обмежуватися непрямими методами, тобто створенням сприятливих умов для інвестицій в інновації. В сучасних умовах необхідна пряма державна фінансова підтримка розвитку інноваційної системи та її елементів.

2) Необхідність фінансового забезпечення інноваційної діяльності можна обґрунтувати також з погляду **мікроекономічних процесів**, оскільки розробка та впровадження інновацій здійснюється на підприємствах, тобто безпосередньо на мікрорівні економічної системи. На рисунку 3 зображені типові етапи життєвого циклу інновацій, а також відповідні джерела фінансування, які є найбільш доступними для підприємств на кожній стадії.

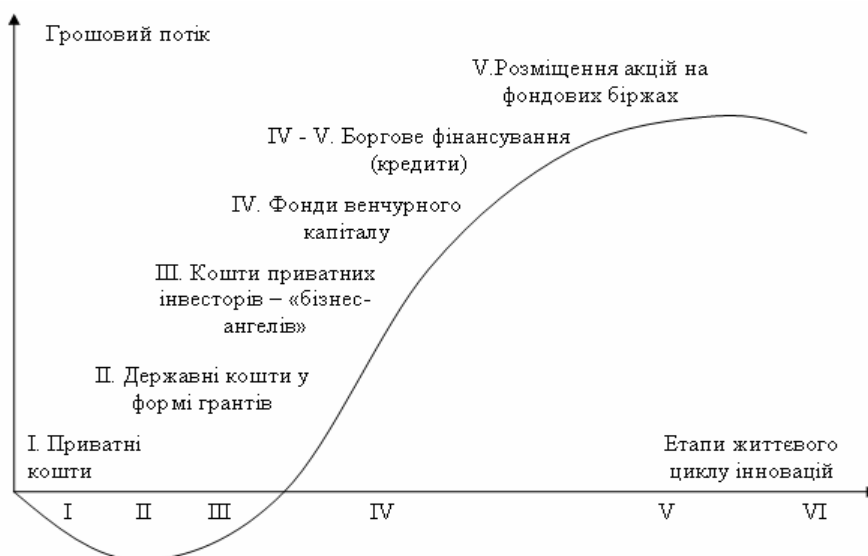

Рисунок 3 – Етапи життєвого циклу та відповідні джерела фінансування інновацій [3, с. 27]

Крива, яка описує наведену динаміку зміни грошового потоку, називається «крива Джей» (J-curve). Для неї характерне первинне падіння (відоме під назвою «долина смерті»), що пов'язане з від'ємним грошовим потоком на етапах створення та впровадження інноваційного продукту. Якщо концепція бізнесу виявиться правильною та доцільною, а первинні витрати – виправданими, то грошовий потік приймає позитивні значення, підприємство поступово набирає сили для виходу на ринок і переходить в наступні стадії – впровадження інноваційного продукту, зростання збуту та розширення частки ринку. Як з теоретичної, так і з практичної точки зору, дуже важливим є успішне проходження перших трьох стадій життєвого циклу інновацій. Саме вони зумовлюють майбутню конкурентоспроможність інноваційного продукту. Проте саме цей період початкових стадій життєвого циклу інновацій пов'язаний з загостренням проблем невизначеності та підвищеного ризику. Відповідно особлива необхідність державної фінансової підтримки інноваційної діяльності спостерігається саме на ранніх стадіях інноваційного процесу, які охоплюють науково-технічну діяльність та дослідно-конструкторські розробки, що зумовлено невизначеністю результатів, асиметричністю інформації, а отже неможливістю активного залучення інших джерел фінансування. Унаслідок цього роль приватних інвестицій переважає в технологічно розвинутих економіках світу, тоді як у країнах, що розвиваються, повинна посилюватися роль держави у фінансуванні НДДКР.

Таким чином, важлива роль держави на етапі створення інноваційної системи на макрорівні та на початкових етапах інноваційного процесу на мікрорівні є незаперечною, тоді як у подальшому спостерігається динаміка посилення ролі приватного сектору у сфері фінансування інновацій. Ця тенденція є основою забезпечення ефективності функціонування національних інноваційних систем та одним з ключових чинників підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Для України і низки країн СНД характерний деформований інноваційний процес. Ці країни зіштовхнулись з браком коштів державного бюджету на фінансування наукової та інноваційної діяльності. Високий рівень ризику інноваційних проектів створює труднощі, а іноді робить неможливим залучення кредитних ресурсів. Відповідно недофінансування примушує підприємства здійснювати інноваційні проекти частково або на дуже низькому рівні, без належного наукового опрацювання і без маркетингової підтримки. Результатом подібної роботи стає невисока продуктивність і низька рентабельність, а іноді і збитковість підприємства. Досить часто українські інноваційні підприємства, замість впровадження своїх ідей самостійно, переуступають їх іншим (у багатьох випадках іноземним) підприємствам за допомогою продажу ліцензій або патентів. Таку ситуацію М.Е. Сорокин назвав «замкнуте коло» інноваційного процесу [4, с. 192].

Слід зазначити, що Державний комітет статистики **інновацію** визначає як введення у вживання будь-якого нового або значно вдосконаленого продукту (товару, послуги) або технологічного процесу, нового методу маркетингу чи нового організаційного методу в діяльності підприємства, організації робочих місць або зовнішніх зв'язків [5, с. 362]. Інноваційна продукція поділяється на нову для ринку та нову для підприємства. Тобто, слід окремо зазначити, що надалі при аналізі статистики інноваційної діяльності в Україні, буде використано такі допущення:

– інноваційний процес не обов'язково включає всі стадії від розробки до впровадження і споживання інновації, а може, наприклад, обмежуватися тільки впровадженням у виробництво нової технології, яка була придбана раніше (тобто інновації ототожнюються з нововведеннями);

– інновація не обов'язково означає нову для всього світу або країни розробку, а може бути новою для підприємства, яке не буде обов'язково відноситися до високотехнологічних галузей (тобто псевдоінновації також враховуються).

Таке визначення достатньо серйозно спотворює аналіз (створює більш оптимістичну картину), проте окремі загальні тенденції можуть бути виявлені. Так, питома вага витрат на інноваційну діяльність у ВВП в Україні є незначною – 0,87% у 2009 році (1,27% – у 2008 році), тоді як економічно розвинуті країни саме за рахунок інвестування інноваційних процесів забезпечують сьогодні економічне зростання. Як правило, саме інвестиція є безпосереднім носієм інновації, отже, реалізація інноваційної політики у несприятливому інвестиційному кліматі практично неможлива. Інноваційна інвестиція є специфічним «ресурсоощадним» вкладом, який забезпечує значно більшу за середню по економіці економічну віддачу (зрозуміло, з відповідним підвищенням рівня підприємницького ризику).

Найбільша частка фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні в останні роки, зокрема у 2009 році припадала на власні кошти підприємств – 65,02% загального обсягу витрат (у 2008 – 60,56%, у 2007 – 73,7%). У 2008 році значний обсяг фінансування припадав на кредити (33,72%), у 2009 році – на кошти іноземних інвесторів (19,03%), що відображено у таблиці 1 [5, с. 230–231].

У таблиці 2, розглядаючи структуру загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності, можна зробити висновок, що вітчизняні підприємства у 2009 році надавали перевагу придбанню нових машин, обладнання та програмного забезпечення (62,58% від загального обсягу витрат), ніж науково-дослідним розробкам (внутрішні розробки становили лише 7,97%) [5, с. 217–218].

Таблиця 1 – Розподіл загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами

Джерела фінансування	2008		2009	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Власні кошти підприємств	7263985,2	60,56	5169379,5	65,02
Кошти державного бюджету	336954,5	2,81	127020,3	1,60
Кошти місцевих бюджетів	15785,3	0,13	7422,9	0,09
Кошти позабюджетних фондів	0,0	0,00	1661,8	0,02
Кошти вітчизняних інвесторів	169454,0	1,41	31022,8	0,39
Кошти іноземних інвесторів	115381,5	0,96	1512897,6	19,03
Кредити	4044963,4	33,72	941560,7	11,84
Інші джерела	47700,9	0,40	158942,3	2,00
Всього	11994224,8	100,00	7949907,9	100,00

Таблиця 2 – Розподіл загального обсягу витрат за напрямками інноваційної діяльності

Напрями інноваційної діяльності	2008		2009	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Всього	11994224,8	100,00	7949907,9	100,00
внутрішні НДР	958752,5	7,99	633343,8	7,97
зовнішні НДР	284834,5	2,37	213365,4	2,68
придбання машин, обладнання та програмного забезпечення	7664758,0	63,90	4974742,9	62,58
інші зовнішні знання	421823,1	3,52	115915,4	1,46
інші	2664056,7	22,21	2012540,4	25,32

Аналіз структури витрат за видами економічної діяльності показав, що найбільший обсяг інноваційних витрат у 2009 році припадав на машинобудування – 2,0 млрд. грн. (25,23%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції – 1,6 млрд. грн. (19,85%) та металургійне виробництво – 0,9 млрд. грн. (11,22%). У 2008 році найбільші обсяги інноваційних витрат припадали на підприємства металургійного виробництва 3,3 млрд. грн. (27,45%) та машинобудування – 3,0 млрд. грн. (25,05%). Тобто в Україні фінансування інноваційних перетворень у найбільшому обсязі здійснюється на підприємствах, які виробляють низкотехнологічну продукцію (третього та четвертого технологічних укладів).

Також спостерігаються значні диспропорції у обсязі фінансування інноваційної діяльності за регіонами, що видно з рисунку 4. В розрізі регіонів найвищі показники інноваційних витрат мають підприємства Дніпропетровської (15,26%), Хмельницької (13,66%), Донецької (10,04%) областей та м. Києва (12,21%). На інноваційну діяльність менш за все витрачали у м. Севастополь (0,06%), у Рівненській (0,27%), Закарпатській (0,49%) та у Житомирській (0,56%) областях.

Таким чином, можна виділити такі групи проблем у фінансовому забезпеченні інноваційного розвитку України:

- недостатній обсяг фінансування інноваційної діяльності в порівнянні з розвинутими країнами та продовження негативної тенденції зниження витрат;

- відсутність значних та стабільних джерел фінансування: брак власних коштів підприємств, дефіцит державних та кредитних ресурсів, інвестиційна непривабливість країни для іноземних інвесторів, відсутність фінансових структур, які спеціалізуються на фінансуванні інновацій: венчурних фондів, приватних інвесторів («бізнес-ангелів»);

- деформована структура фінансування: за напрямками досліджень, за галузями економіки та за регіонами України.

Серед найважливіших причин зниження фінансового забезпечення науково-технічної і інноваційної діяльності в Україні, на нашу думку, є такі:

- зменшення здатності держави і суб'єктів акумулювати фінансові ресурси і спрямувати їх на розвиток національної інноваційної системи;

- зменшення внутрішніх здібностей підприємств до самофінансування;

- зменшення частки нефінансового сектора в створенні валового прибутку, який є головним джерелом розширеного відтворення;

- переважання споживацького використання доходів в збиток накопиченню і заощадженню капіталу;

- розширення тіньового сектора економіки;

- відсутність обґрунтованих пріоритетів фінансової підтримки інноваційної діяльності.

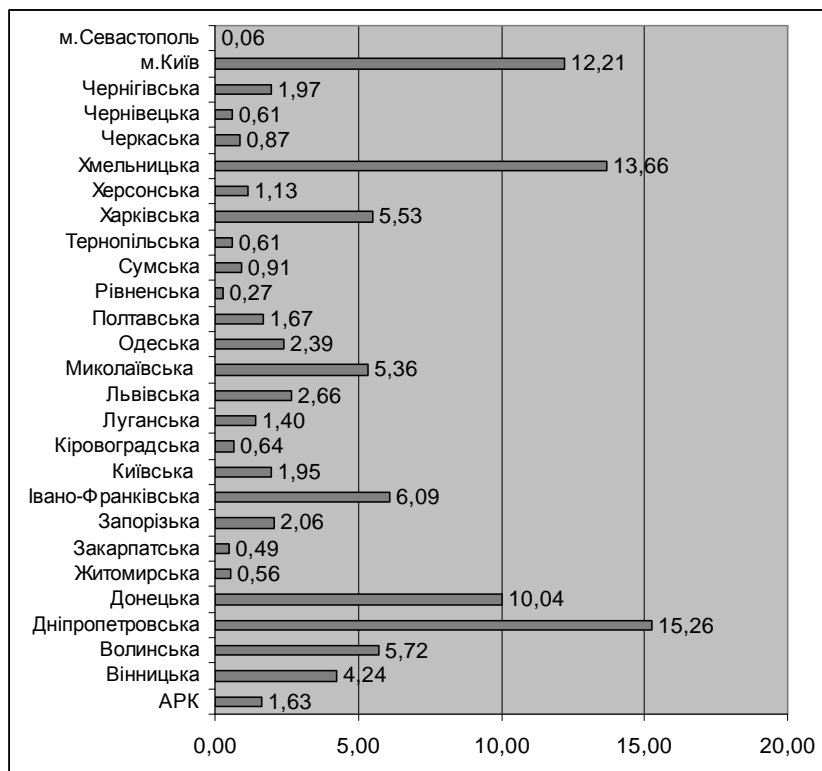

Рисунок 4 – Розподіл загального обсягу витрат на інноваційну діяльність за регіонами [5, с. 221].

Декларативно в Україні передбачено широкий перелік методів та інструментів державної фінансової підтримки інноваційної діяльності [6, 7]. Для стимулювання інноваційної діяльності підприємств законодавством України в основному передбачені методи непрямого регулювання, що створюють сприятливі умови для посилення інноваційної активності. В світовій практиці використовуються схожі інструменти стимулювання фінансування інновацій: державні субсидії та дотації, податковий кредит, зменшення або скасування податків, прискорена амортизація, пільгове кредитування, надання гарантій та страхування [8, 9]. Проте дані інструменти діють у розвинутих країнах більш ефективно, оскільки, перш за все, дотримується законодавство у сфері фінансування науково-технічної і інноваційної діяльності, по-друге, фінансові важелі стимулювання діють у системі як злагоджений механізм, а по-третє, відбувається своєчасне коректування дії даних інструментів в залежності від змін у інноваційній системі країни.

Серед найважливіших причин деформації структури фінансування інноваційного розвитку можна виділити такі:

- невідпрацьованість пріоритетів та стратегії фінансового забезпечення інноваційного розвитку;
- недостатня увага до фінансування фундаментальної науки, яка створює базисні інновації, які формують VI технологічний уклад;
- поширення в Україні псевдоінновацій та їх фінансування;
- недостатнє врахування закономірностей макроекономічного циклу, та мікроекономічних стадій інноваційного процесу в ході розробки заходів фінансової підтримки;
- відсутність регулюючих засад при здійсненні фінансового забезпечення.

Висновки. Недостатні обсяги фінансування прикладної науки і інноваційної діяльності в Україні можна поповнити за рахунок створення або розвитку таких джерел фінансування інновацій, які зарекомендували себе в розвинутих країнах і практично не використовуються в Україні.

По-перше, необхідно створити спеціалізовані елементи фінансової інноваційної інфраструктури - венчурні фонди, що потребує формування сприятливого середовища для їх розвитку:

- створення спеціальних умов оподаткування. Наприклад, утворення інноваційних фондів, що звільняються від податку, з умовою наявності в його портфелі більш 50 % акцій інноваційних підприємств;
- формування системи державного страхування венчурних фондів, а також малих і середніх інноваційних підприємств;
- упровадження системи гарантій фінансових ризиків, частина яких може узяти на Державний інноваційний фонд при використуванні механізму інвестування в інновації з його участю.

Подібна практика може поширюватися на ризикову діяльність пенсійних, страхових та трастових (довірчих) фондів, які привертатимуть засоби індивідуальних вкладників для інноваційної діяльності.

По-друге, для стимулювання інноваційної діяльності можливе створення спеціальних лізингових компаній, які, принаймні, тимчасово будуть звільнені від податків. Найбільші пільги при цьому необхідно надавати у тому випадку, коли одержується в лізинг вітчизняне інноваційне устаткування.

По-третє, залучення іноземних інвестицій як прямих так і портфельних, для чого потрібно:

– створення сприятливого інвестиційного клімату: підтримка політичної та макроекономічної стабільності;

– прозорість нормативно-законодавчої бази;

– розвиток ринку цінних паперів.

Проте, держава повинна контролювати рівень іноземного фінансування інновацій. Оскільки спеціальні дослідження показали, що існує критичний рівень збільшення іноземних інвестицій в інноваційну сферу. Було доведено, якщо обсяг зовнішніх надходжень перевищить у 1,2-1,5 рази внутрішні кошти, можлива деградація національної інноваційної системи країни.

Перспективи подальших досліджень. Таким чином, в Україні зараз не існує дієвого механізму фінансової підтримки інноваційної діяльності. Якщо негативні тенденції у фінансовому забезпеченні матимуть місце в майбутньому, то остаточно буде втрачено науково-технічний потенціал та припиниться інноваційна діяльність [10]. Тому у подальших дослідженнях автор планує зосередитись на розробці стратегії фінансового забезпечення інноваційної діяльності України.

Бібліографічний список використаної літератури

1. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання: монографія / О. Лапко. — Київ: Інститут економічного прогнозування НАН України, 1999. — 253 с.

2. Park Y. A Taxonomy of National Systems of Innovation: R&D Structure of OECD Economies / Y. Park // Science and Public Policy. — 1999. — Vol. 26 (August). — P. 241–246.

3. Финансирование Инновационного Развития: Сравнительный обзор опыта стран ЕЭК ООН в области финансирования на ранних этапах развития предприятий / Организация Объединенных Наций, Европейская Экономическая Комиссия: пер. с англ. — СПб.: РАВИ, 2008. — 214с.

4. Сорокин М.Э. Инновационный бизнес: «замкнутый круг» или жизненный цикл? / М.Э. Сорокин // Наукові праці ДонНТУ. Серія: Економічна. — 2009. — Вип. 37. — № 3. — С. 189–193.

5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / відпов. за випуск І.В. Калачова. — К.: ДП «Інформаційно-видавничий центр держкомстату України», 2009. — 358 с.

6. Україна. Закони. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: закон України // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — 08 жовтня. — № 40, Ст. 363.

7. Україна. Закони. Про інноваційну діяльність. № 40-IV від 4 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 36. — С.267

8. Федірко О.А. Роль інновацій у формуванні конкурентних переваг національної економіки: дис. ... канд. економічних наук: 08.05.01. / Федірко Олександр Анатолійович. — Київ, 2005. — 276 с.

9. Чухно А.А. Інформаційна постіндустріальна економіка: теорія і практика / А.А. Чухно // Твори: у 3 т. — К.: НАН України, КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. — Т. 2. — 512 с.

10. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналя. — К.: Знання, 2009. — 617 с.

Надійшла до редакції 23.03.2011 р.

Гармашова Е.П., Диняк А.А. Пути решения проблемы финансового обеспечения инновационной деятельности в Украине

Рассмотрены вопросы финансового обеспечения инновационной деятельности в Украине. Проанализированы объемы, источники и структура финансирования инновационной деятельности. В результате исследования сделаны выводы относительно наиболее важных проблем в сфере финансового обеспечения инновационной деятельности в Украине и приведенные возможные пути их решения.

Ключевые слова: инновации, национальная инновационная система, финансирование инновационной деятельности, венчурные фонды.

Garmashova E.P., Dinyak A.A. Problems of financing innovative development in Ukraine

This article is devoted to financing of innovative activities in Ukraine. The author gives a clear-cut presentation of volumes, sources, and structure of financing innovative activities. In conclusion, the most essential problems of financing innovative activities in Ukraine and possible ways of their decision are made.

Keywords: innovations, national innovative system, financing of innovative activity, venture funds.